

være nødvendigt for selve Universitetets Virksomhed. Smidlerid tror jeg nok, at det er Universitetet selv, der har tilveiebragt hele dette Væsen, og som har faaet mageskiftet de 21 Tønder Land ved Kommunehospitalet mod den gamle botaniske Have; men det vedkommer mig ikke. Jeg indrømmer altsaa, at der, som den ærede Minister bemærkede, er kommet afskillige Ting ind paa Universitetets Budget, der egentlig er det uvedkommende. For de ærede Herrer, der betragte Universitetet som en Stat i Staten, som en selvstændig juridisk Person, kan dette have Noget at sige; men for os, der betragte Universitetet som en almindelig Statsanstalt, vedligeholdt af Staten paa samme Maade som de øvrige Statsanstalter efter sin egen Fornødenhed, er det aldeles ligegyldigt, om disse Ting staa paa Universitetets Budget eller særskilt, om f. Ex. Universitetets Bygningsvæsen efter gammel Sedvane staaar paa dets Budget eller paa Kultusministeriets, sammen med dets øvrige Bygningsvæsen, — det kommer for vor Betragtning ud paa Et. Det er jo ikke Hensigten at trykke Universitetets Virksomhed i nogen Maade; det er blot den særegne Betragtning om en Stat i Staten, man kan komme til at faare derved, men tilvisse ikke det Reelle i Sagen: Universitetets Virksomhed, thi dertil give vi de fornødne Penge. Jeg skal med Hensyn til dette Spørgsmaal nærmere udtale, at det glæder mig, at man i Grunden er kommen til Erkendelse af, at Kommunitetet ikke har Noget med Universitetets Udgifter at gjøre. Naar man har sagt, at det var ubilligt mod Universitetet, at det kom til at udrede mere til botanisk Haves Anlæg end oprindelig i effemt, idet det var Bestemmelsen, at Resten skulde udredes af Kommunitetets Penge, siger jeg omvendt, det er overhovedet ubilligt, at Kommunitetet er kommet til at udrede noget til dette Formaal, thi det er, som ogsaa dets Opførelse paa Universitetets Budget betegner, et almindeligt Statsformaal, og det vil være meget ubilligt at tage de fattige Studenters Penge og anlægge en botanisk Have for. Med Hensyn til Universitetets festen yttrede det ærede Medlem for Leire, at han ikke havde givet mig nogen Bemyndigelse til at tale om den paa hans Begne. Nei, det ærede Medlem kan være forvisset om, at jeg med stor Fornøielse undgaar at tale paa hans Begne, og jeg har derfor ikke gjort mig skyldig i en saadan Forbrydelse med Hensyn til dette Forhold, som han nævnte. Jeg har udtalt paa Udvalgets eller dets Flertals Begne affkurat det, jeg skulde, og da jeg var færdig dermed, sagde jeg — for at kunne sige det med Bestemthed, har jeg skaffet mig det stenografiske Manuscript —: „Mere har jeg ikke at sige paa Udvalgets Begne angaaende denne Sag“, og saa udtalte jeg for mig selv personlig nogle Bemærkninger, saa i den Henseende tror jeg ikke at have gjort mig skyldig i nogen Forbrydelse. Naar

man dernæst tillader sig at mene, at jeg har udtalt mig om, hvorvidt man vilde have en dansk eller en rent skandinavisk eller en almindelig europæisk Fests, har jeg ikke sagt et eneste Ord derom. Jeg har hverken kritiseret det One eller det Andet i den Henseende; det ligger ikke for her, det kan man drøfte andetsteds. Hvad jeg har sagt og endnu hævder, er, at, naar Konsistorium paa Grund af den af mig nævnte Begivenhed havde ønsket at gjøre nogen Forandring i den oprindelige Plan, vilde jeg, af Hensyn til Ministerens Indflydelse paa Spørgsmaalet om Bevillingen til Festen og hans Forhandling derom med Rigsdagen — det var ogsaa det, jeg hævdede før — have anset det for den eneste forsvarlige Fremgangsmaade, at man havde forhandlet først for sig selv, dernæst med Ministeriet, og at man efter disse Forhandlinger havde taget sin Beslutning, uden den, som man siger, „tattfulde“ Frem- og Tilbage-talen og Frem- og Tilbage-Lagen-Bestemmelse, som man i den Henseende har brugt, og uden disse Beslutninger, hvoraf den ene veksler med den anden, og med Bladartikler, der tilvisse ikke have været opmuntrende at læse for forskellige Opfattelser angaaende denne Sag, jeg siger, det vilde have været den eneste rigtige Fremgangsmaade; saa havde Verden ikke hørt om alt dette, og hvad enten det nu var blevet afgjort paa den ene eller den anden Maade, kunde vi saa til en vis Grad have fundet os deri. Det er Formen for denne Forhandling, som jeg siger absolut burde have været en anden; den Udtalelse er jeg tilvisse berettiget til at fremsætte, og den Ansættelse er jeg berettiget til at nævne. — Jeg kommer nu til Højskolerne og deres Sammenstilling med Universitetet, skjøndt der, som jeg bemærkede, ingen Sammenligning kan være mellem disse to uensartede Størrelser. Jeg skal med Hensyn til, hvad det ærede Medlem fra Leire fremhævede, bede ham om at gennemgaa Dr. Steenstrup's Udvikling, for det vil spare mig en Del Tilføjinger til, hvad vi forøvrigt hørte af den ærede Minister, og han vil da, hvis han ikke vidste det i Forveien, faae at se, at det Nye, som Skolen kan trænge til i Begyndelsen, stadig er nødvendig, fordi der stadig oprettes Skoler, og han vil dernæst have faaet den Overbevisning, at der er visse smaa Skoler, som have deres fulde Berettigelse og deres store Betydning for de paagældende Egne, navnlig for de tyndt befolkede Egne, og som paa Grund af de økonomiske Forhold, der findes paa Egnen, ikke kunne trives uden nogen velvillig Hjælp, hvilket yderligere bestrækes ikke blot ved en almindelig logisk Udvikling, men ogsaa ved statistiske Data. Naar det ærede Medlem mente, at man ikke maatte modtage direkte Understøttelse — og jeg synes, at han sagde, at det var et almindeligt Ønske —, saa vil jeg dog sige, at af ca. 60 Højskoler have de 56 søgt Understøttelse, hvilket